

Дата: 18.10.2023

Група: 25

Предмет: Основи бухгалтерського обліку

УРОК № 3

ТЕМА: Предмет і метод бухгалтерського обліку..

МЕТА:

- Ознайомити учнів з початковими відомостями про бухгалтерський облік, його вимірниками та особливостями веденням, з початковими відомостями про принцип і порядок бухгалтерського обліку, його методами.
- Сформувати в учнів поняття про функції та завдання бухгалтерського обліку, про предмет та метод БО, пояснити поділ об'єктів БО
- Сприяти всебічному розвитку особистості;
- Виховувати інформаційно-освічену людину.

1. Предмет бухгалтерського обліку.

Предметом бухгалтерського обліку є господарські засоби за їх складом і використанням, джерела їх утворення та господарські процеси, що відбуваються внаслідок виготовлення продукції чи надання послуг, витрати та результати господарської діяльності підприємства.

На підприємствах різних галузей народного господарства предмет бухгалтерського обліку має свої особливості. Так, на машинобудівному заводі предметом бухгалтерського обліку є весь процес виготовлення і реалізації машин та обладнання, у будівельній організації предметом бухгалтерського обліку є процес створення і реалізації будівельної продукції.

Предмет бухгалтерського обліку складається з окремих об'єктів. Об'єктами бухгалтерського обліку є господарські засоби, джерела утворення господарських засобів і господарські процеси. У бухгалтерському обліку відображають господарські факти, явища і процеси, що зумовлюють рух господарських засобів, коштів і джерел їх утворення. Об'єкти, що обліковуються, за економічним змістом та призначенням можна об'єднати в три групи:

- 1) **господарські засоби (майно)**, які забезпечують корисну співпрацю людей в процесі господарської діяльності підприємства і складають **АКТИВ** підприємства
- 2) джерела господарських засобів, які дають відповідь на питання, за рахунок чого сформовано господарські засоби і складають **ПАСИВ** підприємства
- 3) господарські процеси та їх результати, що виражають в сукупності доцільність і напрямок діяльності підприємства. Даний об'єкт може виступати як активом так і пасивом, тому їх прийнято вважати **АКТИВНО-ПАСИВНИМИ**

В залежності від видів та розміщення АКТИВИ поділяються на:

- 1) засоби сфери виробництва (сюди відносяться засоби праці (земельні ділянки, будівлі і споруди, машини і обладнання, транспортні засоби) і предмети праці (сировина, матеріали, паливо, незавершене виробництво))
- 2) засоби сфери обігу (предмети обігу (готова продукція, товари), грошові засоби (гроші у касі, на розрахунковому рахунку, інші рахунки в банках), засоби в розрахунках (заборгованість покупців і постачальників, підзвітних осіб))
- 3) засоби невиробничої сфери (будівлі та обладнання закладів освіти, житлово – комунального господарства)
- 4) вилучені засоби (дольова участь підприємства у різного роду фінансових проектах (придбані акції, облігації, ощадні сертифікати, векселі))
- 5) нематеріальні засоби (патенти, авторські права, ліцензії)

Джерела утворення господарських засобів поділяються на:

- 1) власні джерела утворення господарських засобів (капітал, прибуток, бюджетне фінансування)
- 2) залучені джерела утворення господарських засобів (кредити банків, зобов'язання по розподілу суспільного продукту, кредиторська заборгованість)

Третю групу об'єктів бухгалтерського обліку складають господарські процеси. Господарський процес являє собою частину кругообігу господарських засобів, який складається із певних господарських операцій. В свою чергу господарська операція – це дія, яка призводить до змін в структурі господарських засобів і джерел їх утворення.

Господарські процеси на підприємстві поділяються на:

- 1) постачальницько – заготівельний процес (передбачає витрату підприємством певної частини грошей на закупівлю основних засобів, виробничих запасів.)
- 2) виробничий процес (складає основну фазу кругообігу господарських засобів, в якій створюються матеріальні блага.)
- 3) реалізація (є завершальною фазою кругообігу господарських засобів, який забезпечує відновлення і розширення виробництва. Він виражається у передачі виробленої готової продукції шляхом купівлі – продажу. Результатом реалізації є отримання прибутку.)

Активи – це ресурси, отримані підприємством у результаті минулих подій, використання яких, як очікується приведе до збільшення економічних вигід у майбутньому. Вони поділяються за такими ознаками:

- за формами функціонування (матеріальні, нематеріальні, фінансові активи)
- за участю в обороті (оборотні, необоротні)
- за ступенем ліквідності (абсолютно ліквідні, ліквідні, малоліквідні)

До абсолютно ліквідних активів належать кошти та їх еквіваленти, зокрема грошові кошти в нац. та іноз валютах в банках і касі, цінні папери тощо.

До ліквідних активів належать поточні фінансові вкладення та дебіторська заборгованість, виробничі запаси, готова продукція, товари.

До малоліквідних активів належать основні засоби, незавершене будівництво, нематеріальні активи, довгострокові фінансові інвестиції, довгострокова дебіторська заборгованість, витрати майбутніх періодів.

Наявні господарські засоби (активи) підприємства формуються за рахунок як власних так і залучених коштів, або як прийнято називати джерел. Тому господарські засоби підприємства за джерелами їх формування та цільовим призначенням класифікують на:

- джерела власних засобів (кошти статутного та пайового капіталу, додаткового та резервного капіталу)

- джерела залучених засобів (належать ті засоби, які тимчасово надаються в користування підприємству (кредити банків, позикові кошти під зобов'язання). Залучені кошти бувають довгостроковими і поточними.

2. Метод бухгалтерського обліку.

Метод бухгалтерського обліку – сукупність способів і прийомів, за допомогою яких господарська діяльність підприємства відображається в обліку.

Метод бухгалтерського обліку складається з окремих специфічних методичних прийомів.

До методичних прийомів бухгалтерського обліку належать:

Документування – спосіб первинного відображення об'єктів бухгалтерського обліку (господарських засобів, коштів, джерел їх утворення та господарських процесів) у первинних бухгалтерських документах (рахунках, накладних, чеках, ордерах).

Інвентаризація – це спосіб виявлення фактичної наявності і стану господарських засобів, коштів підприємства та джерел їх утворення на певну дату. Інвентаризація об'єктів обліку здійснюється через вимірювання, зважування, перерахунок, звірення. На основі даних інвентаризації роблять коригування облікових даних про наявність і стан об'єктів обліку, оскільки у процесі господарської діяльності можливі природне усушення, часткове псування та розкрадання майна підприємства.

Оцінка – це відображення об'єктів бухгалтерського обліку в єдиному грошовому вимірнику з метою узагальнення їх в цілому по підприємству.

Калькулювання – це метод обчислення собівартості виготовлення одиниці товарно – матеріальних цінностей або одиниці виконаних робіт. Суть методу полягає в тому, що обґрунтовують, визначають і розподіляють витрати, які належать до того чи іншого об'єкта калькування (виробу, процесу, замовлення).

Рахунки – спосіб групування за певною системою фінансово – економічної інформації для її поточного відображення у бухгалтерському обліку і для здійснення контролю за господарськими процесами, станом господарських засобів та джерел їх формування. Наприклад, на рахунку 01 відображається наявність, надходження і вибуття основних засобів підприємства, на рахунку 05 – наявність, надходження і вибуття матеріалів, на рахунку 70 – нарахування і виплата заробітної платні працівникам підприємства.

Подвійний запис – це подвійне відображення у бухгалтерському обліку кожної господарської операції: у дебеті одного чи декількох рахунків та одночасно у кредиті одного чи декількох рахунків на одну й ту саму суму. Подвійний запис дає змогу здійснювати балансний контроль бухгалтерської інформації, тобто контролювати правильність і законність використання господарських засобів і джерел їх формування.

Бухгалтерський баланс – це спосіб узагальнення і групування інформації про майно підприємства та джерела його утворення на певну дату. Бухгалтерський баланс є однією з основних форм бухгалтерської звітності.

Бухгалтерська звітність – це система підсумкових взаємозв'язаних і взаємозумовлених показників, які характеризують господарську і фінансову діяльність підприємства, результати використання його активів та стан зобов'язань. Бухгалтерську звітність заповнюють на підставі даних рахунків бухгалтерського обліку з певною системою їх групування.

3. Порядок організації БО на підприємстві.

Бухгалтерський облік на підприємстві ведеться безперервно з дня реєстрації підприємства до його ліквідації. Питання організації бухгалтерського обліку на підприємстві належать до компетенції його власників або уповноваженого органу (посадової особи) відповідно до законодавства та установчих документів.

Для забезпечення ведення бухгалтерського обліку підприємство самостійно обирає форми його організації:

- введення до штату підприємства посади бухгалтера або створення бухгалтерської служби на чолі з головним бухгалтером
- користування послугами спеціаліста з бухгалтерського обліку, зареєстрованого як підприємець, який здійснює підприємницьку діяльність без створення юридичної особи
- ведення на договірних засадах бухгалтерського обліку централізованою бухгалтерією або аудиторською фірмою
- самостійне ведення бухгалтерського обліку та складання звітності безпосередньо власником або керівником підприємства.

Підприємство самостійно:

- визначає облікову політику підприємства
- обирає форму бухгалтерського обліку як певну систему реєстрів обліку, порядку і способу реєстрації та узагальнення інформації в них з додержанням єдиних засад, встановлених цим законом, та з урахуванням особливостей своєї діяльності і технології обробки облікових даних.
- затверджує правила документообороту і технологію обробки облікової інформації, додаткову систему рахунків і реєстрів аналітичного обліку.

Керівник підприємства зобов'язаний створити необхідні умови для правильного ведення бухгалтерського обліку.

Обов'язки головного бухгалтера:

- забезпечує дотримання на підприємстві встановлених єдиних методологічних засад бухгалтерського обліку, складання і подання у встановлені строки фінансової звітності
- організує контроль за відображенням на рахунках бухгалтерського обліку всіх господарських операцій
- бере участь в оформленні матеріалів, пов'язаних з нестачею та відшкодуванням втрат від нестачі, крадіжки і псування активів підприємства
- забезпечує перевірку стану бухгалтерського обліку у філіях, представництвах, відділеннях та інших відокремлених підрозділах підприємства.

Питання для самоконтролю:

1. Що є предметом бухгалтерського обліку?
2. Назвіть класифікацію об'єктів бухгалтерського обліку.
3. Дайте визначення активів як об'єкта бухгалтерського обліку, їх класифікація.
4. Які є джерела формування господарських засобів підприємства?
5. Що таке власні джерела, який їхній склад?
6. Які методи БО ви запам'ятали?
7. Назвіть вимірники БО
8. Які принципи наслідують БО?
9. Назвіть функції БО. Розкрийте їх призначення

Завдання:

- 1) Законспекуйте матеріал уроку
- 2) Вправа: Поділіть перелік господарських об'єктів згідно таблиці, яку перешліть на e-mail 2573562@ukr.net. В темі листа зазначте прізвище, номер групи та дату уроку

АКТИВ	ПАСИВ

Об'єкти господарського обліку:

1. Шафа конторська
2. Автомобіль директора
3. Кредит банку
4. Власний капітал
5. Гроші в касі
6. Гроші на рахунку в банку
7. Кредиторська заборгованість
8. Зобов'язання по заробітній платі
9. Прибуток підприємства
10. Витрати підприємства
11. Дебіторська заборгованість
12. Миючі засоби

Домашнє завдання.

Підручник: Лишиленко О.В. «Бухгалтерський облік» частина 1 § 1.2-2.2
Для зв'язку використовувати ел. пошту 2573562@ukr.net

Для завантаження бланків використовувати посилання:
<https://buhgalter911.com/uk/blanki/>